

UČITELJI ZA PROMJENE:

Strategije za održivost u učionici i izvan nje

Obrazovanje za održivi razvoj (engl. *Education for Sustainable Development*) promiče znanja, vještine, vrijednosti i stavove koji su učenicima potrebni za donošenje informiranih odluka i odgovorno postupanje prema okolišu, društvu i gospodarstvu.¹

Učitelji imaju ključnu ulogu u integraciji obrazovanja za održivi razvoj u kurikulum i poticanju uključenosti učenika u lokalnim, nacionalnim, pa čak i globalnim zajednicama kako bi postali pokretači društvenih promjena.

Ovo izdanje *Novosti za učitelje (Teacher Snippets)* donosi najvažnije rezultate Međunarodnoga istraživanja građanskoga odgoja i obrazovanja ICCS 2022 (*International Civic and Citizenship Education Study*) koje provodi organizacija IEA.² Prikazani su primjeri iz nastavne prakse koji mogu pridonijeti učeničkoj aktivnoj primjeni građanstva i održivosti u školi te potaknuti njihov angažman u široj zajednici.

Povezivanje lokalnoga s globalnim kontekstom u nastavnim aktivnostima

Osmišljavanje nastavnih aktivnosti koje pokazuju da osobno ponašanje na lokalnoj razini ima posljedice i na globalnoj razini učenike potiče na djelovanje za održivost.³

81 % učenika u svijetu

89 % učenika u Hrvatskoj

izvijestilo je da su učili o tome kako zaštititi okoliš (aktivnostima poput uštede energije i recikliranja).

61 % učitelja u svijetu

63 % učitelja u Hrvatskoj

izvijestilo je da su provodili aktivnosti za podizanje svijesti učenika o prekomjernoj potrošnji resursa i njezinim utjecajima na okoliš.

Učitelji mogu usmjeriti učenike na istraživanje i promišljanje o društvenim posljedicama njihovih osobnih životnih stilova, što ih potiče na promjene i održivo djelovanje.

Poticanje suradnje između škole i zajednice

Lokalna zajednica može postati vrijedan izvor istraživanja pitanja održivosti u stvarnome životu. Aktivnosti u lokalnoj zajednici (u suradnji s različitim skupinama i udrugama) mogu potaknuti aktivno uključivanje učenika u promicanje održivosti okoliša.⁴

61 % učitelja u svijetu

57 % učitelja u Hrvatskoj

izvijestilo je da su provodili aktivnosti kojima se promiče održivost okoliša u lokalnoj zajednici (kao što su ušteda energije i vode te recikliranje).

Učitelji i učenici mogu surađivati s različitim skupinama i organizacijama u lokalnoj zajednici s ciljem poboljšanja učenja i veće uključenosti u aktivnosti kojima se promiče održivost.⁵

Integracija obrazovanja za održivi razvoj u kurikulum

Uključivanje tema povezanih s obrazovanjem za održivi razvoj u kurikulum građanskoga odgoja i obrazovanja i nastavu svih ostalih nastavnih predmeta učenicima omogućuje učenje i bavljenje kompleksnošću obrazovanja za održivi razvoj iz različitih perspektiva, kao i razvoj znanja, stavova, vrijednosti i vještina.⁶

46 % učitelja u svijetu

41 % učitelja u Hrvatskoj

izvijestilo je da je promicanje poštovanja prema okolišu i njegova očuvanja jedan od najvažnijih ciljeva građanskoga odgoja i obrazovanja.

87 % učitelja građanskoga odgoja i obrazovanja u svijetu*

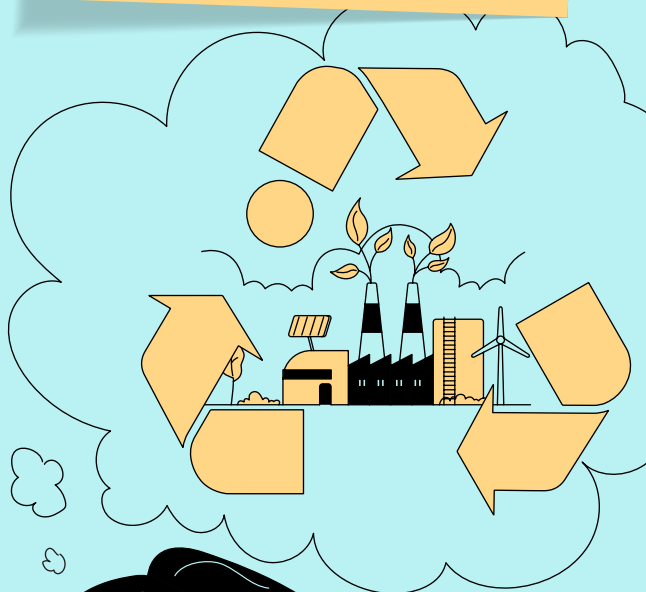
83 % učitelja građanskoga odgoja u Hrvatskoj**

izvijestilo je da su sa svojim učenicima obrađivali teme i probleme povezane s ekološkom održivosti (kao što su klimatske promjene, siromaštvo u svijetu i iskorištavanje dječje radne snage).

Učitelji svih nastavnih predmeta mogu pridonijeti uključenosti učenika i njihovim obrazovnim ishodima povezanim s obrazovanjem za održivi razvoj.

*učitelji koji poučavaju predmete povezane s građanskim odgojem i obrazovanjem u svijetu

**učitelji koji poučavaju predmete povezane s građanskim odgojem i obrazovanjem u Hrvatskoj

Stavljanje učenika u središte procesa učenja i poučavanja

U obrazovanju za održivi razvoj, kao i u građanskom odgoju i obrazovanju, interaktivne nastavne metode i nastavne metode usmjerene na učenika unapređuju učenje i jačaju suradničke vještine povećavajući sposobnost učenika za rješavanje problema iz stvarnoga života.⁷

53 % učitelja građanskoga odgoja i obrazovanja u svijetu*

47 % učitelja građanskoga odgoja i obrazovanja u Hrvatskoj**

izvijestilo je da njihovi učenici često ili vrlo često istražuju i/ili analiziraju informacije prikupljene iz različitih internet-skih izvora.

53 % učitelja građanskoga odgoja i obrazovanja u svijetu*

41 % učitelja građanskoga odgoja i obrazovanja u Hrvatskoj**

izvijestilo je da njihovi učenici često ili vrlo često u malim skupinama na nastavi obrađuju različite teme i probleme u okviru aktivnosti povezanih s građanskim odgojem i obrazovanjem.

Nastavnim metodama usmjerenima na učenika može pridonijeti otvoreno razredno ozračje u kojemu je rasprava poželjna, a učionica predstavlja siguran i uključiv prostor u kojemu učenici slobodno izražavaju svoja mišljenja, bave se kontroverznim temama i raspravljaju o pitanjima koja izazivaju zabrinutost.⁸

77 % učitelja građanskoga odgoja i obrazovanja u svijetu*

64 % učitelja građanskoga odgoja i obrazovanja u Hrvatskoj**

izvijestilo je da njihovi učenici često ili vrlo često na nastavi raspravljaju o aktualnim pitanjima u okviru aktivnosti povezanih s građanskim odgojem i obrazovanjem.

Rasprave mogu voditi učitelji ili učenici. Prije uključivanja učenika u tu vrstu aktivnosti, učitelji moraju jasno postaviti granice kako bi se mogla razviti konstruktivna rasprava uz uvažavanje svih sudionika.⁹

Mogu se odrediti osnovna pravila temeljena na međusobnom uvažavanju, aktivnom slušanju i razumijevanju suprotstavljenih gledišta.

Učitelji mogu zauzeti interaktivan pristup i pristup usmjeren na učenika kako bi učenicima pružili mogućnost da izravno istražuju i sudjeluju u održivome djelovanju unutar i izvan škole.

VIŠE INFORMACIJA

Istraživanje ICCS provodi se među učenicima u osmoj godini školovanja (odnosno učenicima 8. razreda, prosječne dobi 13,5 godina ili više) i njihovim učiteljima koji poučavaju glavne nastavne predmete, uključujući i predmete povezane s građanskim odgojem i obrazovanjem. ICCS 2022 treći je ciklus istraživanja koje je prvi put provedeno 2009. godine.

Građanski odgoj i obrazovanje može se provoditi u okviru kurikulumu različitih nastavnih predmeta, a učitelji također pridonose oblikovanju školske kulture i ozračja u kojemu se provodi građanski odgoj i obrazovanje. Zbog toga su u istraživanje uključeni učitelji svih predmeta.

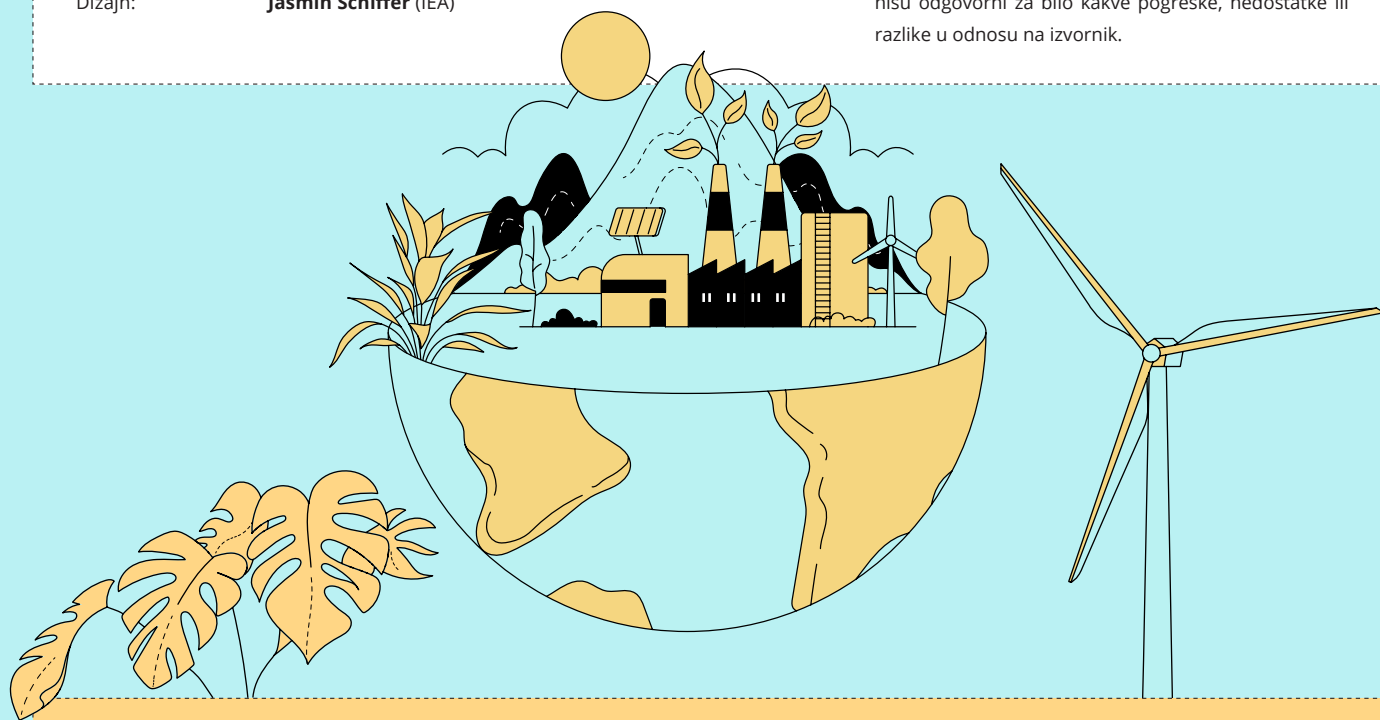
Obrazovanje za održivi razvoj novo je tematsko područje u okviru istraživanja ICCS 2022, a uključeno je u različite istraživačke instrumente.

Autori sadržaja: **Valeria Damiani** (Università LUMSA)
Bruno Losito (Università LUMSA)
Gabriella Agrusti (Università LUMSA)

Prilagođeni
prijevod i
podrška:

Ova publikacija prilagođeni je prijevod izvornika na engleskome jeziku koji je objavila IEA. Prijevod i prilagodba: Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja. Prijevod nije verificiran. IEA i Sveučilište LUMSA nisu odgovorni za bilo kakve pogreške, nedostatke ili razlike u odnosu na izvornik.

Dizajn: **Jasmin Schiffer** (IEA)

ZA DALJNJE ISTRAŽIVANJE

1. UNESCO (2016)
2. Schulz i dr. (2023)
3. UNESCO (2020)
4. UIL Policy Brief 8 (2017)
5. Noguchi i dr. (2015)
6. UNESCO (2017)
7. Vijeće Europe (2018)
8. Vijeće Europe (2015)
9. UNESCO (2012)

